

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол №2 від 15.05.2026 р.

Голова приймальної комісії ХДАК,
Голова Комісії з реорганізації ХДАК

Наталія ГОВОРУХІНА

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДЛЯ ІНОЗЕМЦІВ
(МОВА НАВЧАННЯ (УКРАЇНСЬКА) ТА ТВОРЧИЙ КОНКУРС)
для здобуття ступеня бакалавра
для вступників на основі повної загальної середньої освіти (ПЗСО)
Спеціальність: **В1** Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво
Спеціалізація: **В1.01** Аудіовізуальне мистецтво
Освітня програма: **Фотомистецтво та відеографія****

На навчання за спеціальністю В1 «Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво», спеціалізація В1.01 «Аудіовізуальне мистецтво», освітня програма «Фотомистецтво та відеографія» для здобуття ступеня бакалавра до Харківської державної академії культури (далі - ХДАК) приймаються особи, які здобули повну загальну середньої освіти (ПЗСО).

Відповідно до пункту 6 розділу 1 Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2026 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26 лютого 2026 року № 374/45/45768, конкурсний відбір іноземців для здобуття вищої освіти (крім осіб, які приймаються на навчання для здобуття вищої освіти нарівні з громадянами України) проводиться за результатами вступного іспиту для іноземців з урахуванням специфіки освітньої програми (спеціальності), на яку здійснюється прийом.

Під час вступних випробувань вступник повинен дотримуватися норм чинного Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

Вступний іспит для іноземців проводиться очно та/або дистанційно і складається з:

- творчого конкурсу;
- мови навчання (української).

Вступники, які отримали на випробуванні незадовільну оцінку (**нижче 100 балів**), до участі в конкурсному відборі щодо зарахування на денну чи заочну форми здобуття освіти **не допускаються**.

Для організації дистанційного набору іноземців на навчання для здобуття вищої освіти ХДАК проводить ідентифікацію особи та вступний іспит для іноземців у дистанційному форматі із забезпеченням їх відеозапису (в тому числі з екрана пристрою вступника). Відеозапис вступного випробування зберігається після проведення вступного іспиту для іноземців протягом п'яти років у ХДАК, а посилання на цей запис вноситься до Єдиної бази.

ЧАСТИНА 1. ТВОРЧИЙ КОНКУРС

Конкурс творчих здібностей (далі - творчий конкурс) передбачає оцінювання підготовленості вступника на основі демонстрації ним своїх творчих здібностей з метою виявлення осіб, спроможних до опанування освітньої програми «Фотомистецтво та відеографія» за спеціальністю В1 «Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво», набути необхідні компетентності, досягти програмні результати навчання, необхідні для подальшої професійної діяльності, творчої самореалізації в аудіовізуальній сфері.

Вступники, які обрали освітню програму «Фотомистецтво та відеографія», повинні продемонструвати творчі здібності та виявити відповідну фахову придатність, мати початковий досвід фото- і відеозйомки, знати ключові фігури з історії світового мистецтва (у тому числі фотографії).

Під час творчого конкурсу вступник повинен продемонструвати

Знання:

- специфіки роботи фотографа та відеографа в сучасному візуальному простір;

- основ знімальної техніки та технології роботи з фото- та відеокамерою;
- основ мистецької грамотності (композиція, ритм, світло, колір тощо);
- загальних питань історії фотографії.

Уміння:

- побудови композиції кадру;
- реалізації власного художнього задуму;
- аргументувати мотивацію в обранні відповідного фаху.

Наявність навичок:

- роботи з фото- / відеотехнікою;
- візуального, образного, пластичного та композиційного мислення;
- аналізу запропонованого мистецького твору, фотографії.

Під час творчого конкурсу перевіряються виконавська майстерність вступника та обізнаність в обраній предметній сфері.

ВИКОНАВСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ – основна частина творчого конкурсу, для складання якої вступник має заздалегідь приготувати та подати такі завдання:

- серії світлин за жанрами: портрет, пейзаж, натюрморт (5-7 кожної серії);
- фоторепортаж (5-7 фотографій) / відеорепортаж (до 1,5 хв);
- найкращі творчі різножанрові роботи (фото, відео, авторські техніки тощо).

Фото-, відеороботи мають бути сформовані в одному архіві та надіслані у вигляді посилання Google Drive з відкритим доступом. Формат відеоробіт – Full HD, 1920×1080; H.264 / AVC / MPEG-4 тощо (обговорюється під час консультації).

УВАГА! Оформлені найкращі творчі різножанрові роботи у кількості 3 шт. потрібно надіслати Новою поштою на відділення № 61.

До фото-, відеоробіт додається супровідний лист (документ в форматі WORD), в якому зазначається:

1. Прізвище, ім'я та по батькові вступника.
2. Інформація щодо жанру, теми, назви роботи.
3. Технічні характеристики зйомки та використаної знімальної техніки.

СПІВБЕСІДА З ОСНОВ МИСТЕЦТВА спрямована на виявлення рівня готовності вступника до навчання за освітньою програмою та може включати питання:

- з основ теорії аудіовізуального мистецтва (видово-жанрова структура аудіовізуального мистецтва, специфіки візуального образу тощо);
- з історії аудіовізуального мистецтва (кіномистецтво, телебачення);

- щодо аналізу одного запропонованого мистецького твору (вичерпний перелік мистецьких творів наведено на стор.8);
- щодо вмотивованості вибору фаху.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів творчого конкурсу здійснюється за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка формується на основі суми балів, отриманих вступником за виконання окремих видів творчих завдань, передбачених програмою творчого конкурсу.

Кількість балів, яку може отримати вступник, визначається відповідно до структури та критеріїв оцінювання кожної частини творчого випробування.

Кількість балів	Зміст творчого завдання
Від 1 до 25	творчі різножанрові роботи
Від 1 до 25	серії світлин за жанрами
Від 1 до 12	тематичний репортаж
Від 1 до 13	композиційний аналіз фотографії чи мистецького твору
Від 1 до 25	співбесіда з Основ мистецтва та аргументація вмотивованості вибору фаху

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТВОРЧИХ РІЗНОЖАНРОВИХ РОБІТ						
КРИТЕРІЙ	РІВЕНЬ					
	високий	достатній	посередній	посередній	посередній	недостатній
Задум та його розробка	5	5	4	4	3	2
Креативність рішення задуму	5	4	4	4	3	3
Складність технічного виконання	5	5	4	3	2	2
Відповідність технічного рішення задуму	5	4	4	4	2	2
Якість виконання робіт / проекту	3	3	2	2	1	1
Додаткові компоненти	2	2	2	2	1	1
РАЗОМ	25	23	20	19	12	11

рівень	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	бали	макс.
СЕРІЇ СВІТЛИН ЗА ЖАНРАМИ			
Високий	Вступник демонструє досконале володіння технічними засобами фотографії та впевнено орієнтується в особливостях обраного жанру. Робота відзначається глибоким розумінням змісту, композиційної цілісності та логіки візуальної оповіді. Вдало зафіксований зображальний контекст, переконливо розкриває	24-25	25

рівень	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	бали	макс.
	характер події чи персонажа. Виразно передані емоційні та смислові акценти, створено цілісний художній образ. Побудова кадру відповідна поставленій меті, правильне використання світла, тіні та засобів художньої виразності (масштаб, ракурс, плани, ритм).		
Достатній	Вступник добре володіє технічними параметрами зйомки, передає основні смислові та емоційні акценти сюжету. Виявляє здатність до художньої інтерпретації жанрової специфіки, використовує окремі засоби візуальної виразності (робота з планами, освітленням). Побудова кадру та експозиція загалом коректні, сюжетна ідея зрозуміла, проте можливі незначні технічні або композиційні неточності, які суттєво не впливають на сприйняття образу.	20-23	
Посередній	Вступник частково розуміє специфіку жанрової фотографії та структуру кадру, передає загальний зміст без глибокої авторської інтерпретації. Емоційна виразність знімка обмежена, образ поверхневий. Не використані очевидні прийоми, техніки та рішення. Технічні навички (фокусування, вибір експозиційних параметрів) нестійкі; використання художніх засобів (ракурс, ритм, світлотіньовий малюнок) мінімальне.	12-19	
Недостатній	Вступник поверхово орієнтується в основах фотомистецтва, не демонструє розуміння змісту та композиційної побудови кадру. Художній образ не сформований, сюжет не простежується, з причини відсутності очевидних зусиль для його візуальної побудови. Вступник не розкриває власну авторську логіку. У контексті конкретного напрямку та жанру, технічне виконання незадовільне (суттєві помилки в експозиції, фокусуванні або кадруванні), що значно ускладнює сприйняття роботи та заважає розкриттю теми.	1-11	
ТЕМАТИЧНИЙ РЕПОРТАЖ			
Високий	Вступник демонструє досконале володіння методами репортажної зйомки та впевнено орієнтується в логіці події. Робота відзначається глибоким розумінням змісту, структури та динаміки того, що відбувається. Вдало зафіксовано кульмінаційний момент, що виразно передає інформаційні та емоційні акценти. Переконаливо створено візуальну оповідь. Чітка композиція, яка відповідна сутності події; доречний вибір планів та ракурсів, впевнене використання технічних засобів у змінних, динамічних умовах.	10-12	12
Достатній	Вступник добре орієнтується в сюжеті та змісті події, передає основні візуальні факти та загальну емоційну атмосферу. Виявляє здатність до змістовної фіксації репортажної сцени, використовує окремі засоби	7-9	

рівень	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	бали	макс.
	візуальної виразності (робота з ракурсом, масштабом). Побудова кадру та експозиція загалом правильні, подія ідентифікується чітко, проте можливі незначні технічні чи композиційні неточності, зумовлені помилковим темпом зйомки або некоректно обраною творчою методологією роботи.		
Посередній	Вступник частково розуміє структуру та значення події, передає загальний зміст без глибокого висвітлення теми. Емоційна та інформаційна виразність обмежена, вибір моменту для зйомки не демонструє усвідомленість та розуміння візуального потенціалу сцени. Технічні навички (робота в динаміці, фокусування, вибір витримки) нестійкі; використання засобів візуальної виразності мінімальне.	4-6	
Недостатній	Вступник поверхово орієнтується в ситуації, не демонструє розуміння логіки та композиційної побудови репортажного кадру. Сюжет не несе інформаційної цінності, подія не розкрита. Технічне виконання незадовільне (суттєві помилки у фокусуванні, експозиції чи кадруванні), що унеможлиблює сприйняття репортажної оповіді.	1-3	
КОМПОЗИЦІЙНИЙ АНАЛІЗ ФОТОГРАФІЇ ЧИ МИСТЕЦЬКОГО ТВОРУ			
Високий	Вступник демонструє глибоке аналітичне мислення та високий рівень композиційного узагальнення. Упевнено орієнтується в матеріалі, демонструючи цілісне розуміння композиційної сутності окремого елемента по відношенню до композиційного цілого. Аналіз композиційно-пластичних особливостей твору є вичерпним і аргументованим. Вступник переконливо доводить цілісність художнього висловлювання, розкриваючи взаємозв'язок між технічними параметрами зйомки та її художнім наповненням.	10-13	
Достатній	Вступник добре орієнтується в структурі кадру та демонструє належний рівень композиційного узагальнення. Загалом правильно характеризує основні композиційно-пластичні особливості твору та виявляє здатність до аналізу цілісності художнього висловлювання. Демонструє розуміння композиційної сутності окремого елемента по відношенню до композиційного цілого, проте в аргументації можуть траплятися незначні неточності або недостатньо розгорнуті пояснення окремих зв'язків.	7-9	13
Посередній	Вступник частково розуміє логіку побудови кадру, демонструє обмежений рівень композиційного узагальнення. Аналіз композиційно-пластичних особливостей має переважно описовий характер без глибокої інтерпретації. Цілісність художнього	4-6	

рівень	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	бали	макс.
	висловлювання сприймається фрагментарно. Розуміння композиційної сутності окремого елемента по відношенню до композиційного цілого є нестійким; вступник не завжди може пояснити роль конкретної деталі у загальній структурі твору.		
Недостатній	Вступник поверхово орієнтується в предметі аналізу, не демонструє спроможності до рівня композиційного узагальнення. Не здатний ідентифікувати та пояснити композиційно-пластичні особливості зображення. Цілісність художнього висловлювання не простежується. Відсутнє розуміння композиційної сутності окремого елемента по відношенню до композиційного цілого, аналіз замінюється перерахуванням випадкових деталей без логічного зв'язку між ними.	1-3	

СПІВБЕСІДА З ОСНОВ МИСТЕЦТВА ТА АРГУМЕНТАЦІЯ ВМОТИВОВАНості вибору фаху			
Високий	Вступник демонструє глибокі знання основ образотворчого мистецтва та історії фотографії, вільно орієнтується у ключових художніх напрямках, стилях, впевнено характеризує твори, має навички узагальнення творчої біографії та професійного репертуару митця. Відповіді відзначаються концептуальним мисленням, логічністю, високою культурою мовлення та здатністю до критичного аналізу візуальної культури. Мотивація вибору фаху чітко сформульована та підкріплена власним творчим досвідом або зусиллями, прикладеними до його набуття; вступник має виразне уявлення про свій майбутній розвиток у професії.	24-25	25
Достатній	Вступник добре орієнтується в основних поняттях мистецтвознавства та специфіці фотомистецтва, відповідає на запитання загалом правильно та послідовно. Виявляє розуміння особливостей візуальної мови, хоча окремі аналітичні висновки можуть потребувати глибшої аргументації. Мотивація до навчання сформульована, вступник демонструє щире зацікавлення у здобутті фаху, проте професійні цілі можуть бути окреслені дещо узагальнено.	20-23	
Посередній	Вступник має фрагментарні уявлення про сферу мистецтва та фотографії, оперує лише базовими загальновідомими фактами. Відповіді часто мають описовий характер, логіка викладу думки подекуди порушена. Аргументація власної позиції слабка, мотивація до навчання сформульована нечітко або зводиться до емоційного сприйняття, без розуміння професійних вимог.	12-19	

Недостатній	Вступник не демонструє базових знань про мистецький контекст, не може дати змістовні відповіді на запитання щодо природи фотографії чи візуальної культури. Мовлення невпевнене, логічні зв'язки у відповідях відсутні. Мотивація до вибору професії не сформульована, вступник не виявляє інтересу до фахового навчання та не розуміє суті обраної спеціальності.	1-11	
		Всього	100

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

	Вихідні дані	Режим доступу
1.	Основи фотомистецтва : навчально-методичний посібник Умань, 2017	https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/8225/1/Photoart.pdf
2.	Беньямін В. Мистецький твір у добу своєї технічної відтворюваності. Вибране. Львів: Літопис, 2002	https://surl.li/hbcarb
3.	Тегг Джон. Тягар репрезентації. Есеї про множинність фотографій та історії. Київ : Родовід, 2019.	https://supportyourart.com/stories/-john-taggs/
4.	Миславський В. Кінословник: терміни, визначення, жаргонізми. Харків, 2007.	https://surl.lt/axfjum
5.	Шевнюк Л. Історія мистецтва: навчальний посібник. К., 2015.	http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/30160
6.	Нариси з історії кіномистецтва України. Київ: Інтертехнологія, 2006. 864 с.	http://irbis-nbu.gov.ua/ulib/item/ukr0000014067

Додаткова:

1. Закон України про телебачення і радіомовлення. К., 1996.
2. Берджер Дж. Як ми бачимо. Харків : IST Publishing, 2020.
3. Бетчен Дж. Вогонь бажання: зародження фотографії. Київ : Родовід, 2019.
4. Бордмен А. Ілюстрована історія кіно. Львів, 2019.
5. Горпенко В.Г. Архітектура кадру. Кадр. Монтаж. Київ, 1997. 231 с.

СПИСОК МИСТЕЦЬКИХ ТВОРІВ, РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЛЯ АНАЛІЗУ під час співбесіди

1. Ботічеллі С. Народження Венери.
2. Леонардо да Вінчі. Тайна вечерея.
3. Рафаель С. Сікстинська Мадонна.
4. Пусен Н. Аркадійські пастухи.
5. Рембрандт ван Рейн. Повернення блудного сина.
6. Рембрандт ван Рейн. Портрет старого (зі свічкою)
7. Рубенс. Викрадення дочок Левкіппа.
8. Веласкес Д. Меніни.
9. Веласкес Д. Венера перед дзеркалом.

10. Ватто А. Жиль
11. Ватто А. Ускладнена пропозиція
12. Буше Ф. Портрет Мадам де Помпадур
13. Шарден Ж.-Б. Мідний бак
14. Гойя Ф. Маха.
15. Шевченко Т. Катерина.
16. Ріпін І. Запорожці пишуть листа турецькому султану.
17. Мане Е. Бар у «Фолі-Бержер»
18. Моне К. Мост Ватерлоо (серія)
19. Ренуар О. Парасольки.
20. Піссаро К. Бульвар Монмартр.
21. Фототвори провідних майстрів фотографії.

ЧАСТИНА 2. МОВА НАВЧАННЯ (УКРАЇНСЬКА)

Іспит передбачає проходження лексико-граматичного тесту, що містить 30 питань, що включають питання з однією правильною відповіддю, питання із кількома правильними відповідями, питання на відповідність та завдання на послідовне заповнення пропусків.

I. ЗМІСТ МОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

1.1. ФОНЕТИКА. ГРАФІКА

Інокомунікант повинен володіти основними фонетичними й інтонаційними нормами української вимови в обсязі, що забезпечує розв'язання комунікативних завдань, поставлених на I та II середніх рівнях.

1.2. МОРФОЛОГІЯ

2.2.1. Іменники. Лексико-граматичні розряди іменників: власні та загальні назви, абстрактні й конкретні, збірні й одиничні, матеріально-речовинні; істоти та неістоти. Рід та число іменників. Відмінкова система іменників. Формотворення; значення та вживання відмінків. Невідмінювані іменники.

2.2.2. Займенники. Відмінювання та правопис займенників. Розряди займенників за значенням. Стилїстичні особливості вживання займенників.

2.2.3. Прикметники. Значення прикметника, його граматичні ознаки. Розряди прикметників: якісні, відносні, присвійні. Узгодження прикметників з іменниками в роді, числі та відмінку. Відмінювання прикметників. Тверда та м'яка групи прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників, творення і вживання вищого та найвищого ступенів порівняння якісних прикметників (синтетичні, аналітичні та суплетивні форми). Категорії недостатнього вияву ознаки, надмірної інтенсивності ознаки, суб'єктивної оцінки якості, присвійності, протилежності. Група коротких предикативних прикметників, особливості їхнього вживання.

2.2.4. Кількісні й порядкові числівники. Семантичні розряди кількісних числівників: власне-кількісні, збірні, неозначено-кількісні, дробові числівники. Відмінювання кількісних числівників. Узгодження числівників з іменниками.

2.2.5. Дієслова. Інфінітив і особові форми дієслова. Види дієслова – доконаний і недоконаний. Одновидові і двовидові. Вживання видових форм у наказовому, дійсному, умовному способах. Дієслівне керування. Перехідні й неперехідні дієслова. Дієслова на -ся. Безособові дієслова. Дієслова стану.

2.2.7. Дієприкметники. Творення дієприкметників. Активні й пасивні дієприкметники. Дієприкметниковий зворот.

2.2.8. Дієприслівники. Творення дієприслівників. Часова співвіднесеність (минулий і теперішній час) дієприслівників.

2.2.6. Прислівники. Семантичні розряди прислівників: означальні, способу дії, міри і ступеня; обставинні: місця, часу, причини, мети, модальні. Займенникові прислівники: питально-відносні, заперечні, неозначені. Ступені порівняння означальних прислівників. Усічені форми та сфери їх уживання.

2.2.9. Прийменники. Семантичні типи прийменників: просторові, темпоральні, логічні. Багатозначність прийменників.

2.2.10. Сполучники. Сурядні сполучники: єднальні, протиставні, зіставний (а), розділові, градаційні, приєднувальні. Підрядні сполучники:

причинові, наслідковий, часові, умовні, мети, допустові, порівняльні. Синонімія та омонімія сполучників.

2.2.11. Частки. Формотворчі частки. Комунікативні функції часток: констатація заперечення, питання, спонукання, бажання, виділення.

2.3. СИНТАКСИС

2.3.1. Просте речення. Головні члени речення (підмет, присудок). Другорядні члени речення (додаток, означення, обставина). Звертання. Вставні слова, словосполучення й речення. Речення розповідне, спонукальне і питальне. Окличні речення. Двоскладні та односкладні речення.

2.3.2. Складне речення.

2.3.3. Пряма та непряма мова.

2.4. ЛЕКСИКА

Лексичний мінімум I середнього рівня складає 1500–2500 одиниць. Він забезпечує спілкування в межах тематичного та інтенціонального мінімумів цього рівня. Основний склад активного словникового запасу обслуговує повсякденну та соціально-культурну сфери спілкування.

ОЦІНЮВАННЯ

Кількість правильних відповідей	Кількість отриманих балів	Кількість правильних відповідей	Кількість отриманих балів
5	50	18	70
6	51	19	72
7	52	20	74
8	53	21	76
9	54	22	78
10	55	23	80
11	57	24	82
12	59	25	84
13	60	26	86
14	62	28	88
15	64	29	94
16	66	30	100
17	68		

Список рекомендованої літератури

1. Антонів О. В. Українська мова для іноземців: модул. курс В1-В2 : навч. посібник; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Центр україністики. Київ : Інкос, 2012. 271 с.
2. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук, ред. укр. видання - д-р пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєв. Київ : Ленвіт, 2003. 273 с
3. Загальноосвітній стандарт з української мови як іноземної (рівні А1, А2, В1, В2, С1) /укл. Н. С. Ніколаєва, Н. О. Бондарева, А. А. Дем'янюк, М. В.

- Шевченко, В. В. Овдіюк, М. Ю. Якубовська. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/1410876247/>
4. Козелко І. Р. Практикум з української мови як іноземної (Морфологія: іменник, займенник, прикметник): навч. посіб. Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2017. 24 с.
 5. Луценко В.І. Українська мова для іноземних студентів: у 4 т. Том 1: Навч. посіб. Дніпро: Національний гірничий університет, 2017. 83 с.
 6. Мацюк Г. Українська мова. Практичний курс для іноземців (за новою редакцією правопису) : навчальний посібник. Тернопіль : ФОП Паляниця В. А., 2024. 328 с.
 7. Назаревич Л. Т., Гавдида Н. І. Українська мова для іноземців: практикум. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2017. 188 с.
 8. Українська мова як іноземна. Рівні загального володіння А1 – С1: Стандарт 12329 мови. Київ: Національна комісія зі стандартів державної мови, 2024. 139 с. URL: <https://mova.gov.ua/diyalnist-i-proyekti/termini/standart-derzhavnoi-movy-ukrainska-mova-iak-inozemna-rivni-zahalnoho-volodinnia-a1-s2>